

VOORSTEL AAN DE RAAD

Voorstel van: College van burgemeester en wethouders
Portefeuillehouder: Wethouder B.M.H. Brands
Commissie: Wonen en Werken

Documentnummer
666819

Zaaknummer
666356

Datum voorstel: 15 april 2025

Onderwerp: Programma Groen 2025 – 2034 'Natuurlijk Boekel'

Inleiding:

Conform het collegeprogramma dient er een groenbeheerplan opgesteld te worden en in het coalitieprogramma wordt ook ingezet op vergroening en verhoging van het bomenaantal in de gemeente. Daarom is het programma Groen 2025 – 2034 'Natuurlijk Boekel' opgesteld.

Wij hebben in dit plan zowel beheer als beleid samengebracht. Beheerkeuzes kunnen niet los worden gezien van beleidskeuzes die we maken op diverse onderwerpen zoals groenbeleving, biodiversiteit en klimaat. Daarnaast dateert het oude beleids- en beheerplan uit 2008 en was een update sowieso aan de orde. De onderwerpen zijn samengevoegd in het programma 'Groen', de lange termijn aanpak die we in het programma hebben opgeschreven worden concreet vertaald naar hoe we deze gaan uitvoeren.

Hierbij hebben we niet alleen oog voor de uitvoering, maar geven we ook richting aan een langetermijn ambitie.

We hebben de afgelopen maanden op verschillende manieren input opgehaald (meer informatie hierover vindt u onder het kopje 'Participatie') en er is veel onderzoek gedaan naar waar de kansen binnen onze gemeente liggen. Met alle input is het nieuwe programma 'Natuurlijk Boekel' opgesteld, welke een doorkijk geeft over wat we willen bereiken de aankomende tien jaar op het gebied van Groen en Natuur. De ambitie voor de gemeente voor de aankomende 10 jaar is:

"Boekel is een aantrekkelijke en duurzame gemeente waar groen een belangrijke rol speelt op het gebied van (groen)beleving, biodiversiteit, klimaat en participatie."

Op 15 april 2025 heeft het college dit programma genaamd 'Natuurlijk Boekel' (zie bijlage 1 Programma Groen 2025-2034 'Natuurlijk Boekel') vastgesteld en is zij akkoord gegaan met de bijbehorende uitvoeringsagenda (zie hoofdstuk 6 van het programma). Aan u wordt gevraagd om het benodigde aanvullende budget structureel beschikbaar te stellen, zodat er uitvoering kan worden gegeven aan 'Natuurlijk Boekel'.

Geadviseerd besluit

1. In te stemmen om het benodigde budget voor 2025 voor incidentele middelen van € 176.500 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het programma Groen 2025-2034 'Natuurlijk Boekel' en dit budget te dekken uit de algemene middelen en te verwerken in de voorjaarsnota 2025.
2. In te stemmen om het benodigde budget voor 2026 van € 35.000 en 2027 van € 35.000 voor incidentele middelen te dekken uit de nog te ontvangen middelen in de reserve 'Vitaal Buitengebied Boekel' te verwerken in de voorjaarsnota 2026.
3. In te stemmen om het benodigde budget voor 2025 – 2034 van € 26.000 per jaar voor structurele middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het programma Groen 2025-2034 'Natuurlijk Boekel' en dit budget te dekken uit de algemene middelen en te verwerken in de voorjaarsnota 2025.

Toelichting

1.1, 2.1 en 3.1 De budgetten zijn benodigd om het programma 'Natuurlijk Boekel' tot uitvoering te brengen.

Het programma Groen bestaat uit 2 onderdelen, een beleidsparagraaf en een beheerparagraaf. Voor beide onderwerpen zijn na gedegen onderzoek uitgangspunten en maatregelen opgeschreven waar de gemeente Boekel zich de komende jaren op gaat focussen. Hieronder wordt kort toegelicht wat hieronder wordt verstaan:

Het programma is opgedeeld in 4 thema's: **(groen)beleving, biodiversiteit, klimaat en participatie**. Voor elk van deze thema's zijn diverse projecten opgenomen in de uitvoeringsagenda. Veel van deze projecten overlappen meerdere thema's, wat de onderlinge samenhang en integratie benadrukt. Hieronder volgt een toelichting op elk thema.

Thema (Groen)beleving

We vinden het belangrijk dat groen bijdraagt aan een positieve beleving van de openbare ruimte, inwoners recreëren graag in het groen en vinden het fijn om te wandelen en fietsen, dit doet men het liefst in een groene omgeving. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat mensen in een groene wijk minder stress hebben, productiever zijn en sneller geneigd zijn om te bewegen in de buitenruimte dan in een versteende wijk.

Wat gaan we onder andere hiervoor doen?

- We leggen een groennorm op bij nieuwe initiatieven om ervoor te zorgen dat men gestimuleerd wordt om eigen percelen groen en klimaatadaptief in te richten;
- We gaan investeren in de revitalisering van de huidige bosgebieden waarbij we ook de natuurambitie gaan aanpassen van de Trimbossen;
- We gaan investeren in bosuitbreiding met de voorkeur voor gebieden rondom de Peelrandbreuk;
- We gaan vergroenen op diverse locaties in de gemeente conform de kansenkaart die onderdeel is van het programma.

Thema biodiversiteit

Biodiversiteit is een belangrijk thema in dit plan. Het is van groot belang voor ons voortbestaan én voor de vergroting van het leefgebied van (beschermde) diersoorten.

Wat gaan we onder andere hiervoor doen?

- We stellen een leidraad op voor klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen waar inwoners en ontwikkelaars worden gestimuleerd om dit toe te passen;
- We gaan ons richten op de droge EVZ Scheidingsweg die de Voskuilenheuvel met de bossen in Odiliapeel verbindt;
- We gaan een natuurwaardenkaart opstellen en gaan soorten beschermen die veel in de gemeente voorkomen en we willen behouden;
- We zetten in op het verder inrichten van de natuurvriendelijke oever Landmeersche Loop;
- We gaan, daar waar mogelijk, grasvelden en bermen zoveel mogelijk ecologisch inrichten;
- We kiezen bewust voor een gevarieerd aanbod van planten – en boomsoorten. Dit versterkt de weerstand tegen ziekten en plagen en draagt bij aan een gezonde leefomgeving voor diverse diersoorten.

Thema Klimaat

Wateroverlast, hittestress en droogte zijn drie gevolgen waarmee het veranderende klimaat ons confronteert. Het is daarom van belang dat we toekomstbestendig groen aanplanten en onnodige verharding wordt vervangen door groen.

Wat gaan we onder andere hiervoor doen?

- We zetten in op het creëren van zoveel mogelijk (toekomstig) boomkroonvolume op wijkniveau;
- We stellen inrittenbeleid op die ervoor moet zorgen dat er geen onnodige verharding aanwezig is in de openbare ruimte;
- We zetten in op het verder vergroenen van bedrijventerreinen;
- We gaan onnodige verharding in beeld brengen en daar waar mogelijk vervangen voor kwalitatief groen.

Thema Participatie

Het openbaar groen is eigendom van de gemeente, maar de aanleg en vele functies van het groen zijn aangelegd voor onze inwoners. Wij vinden het daarom belangrijk om de wensen, ideeën en behoeften van onze inwoners in beeld te hebben. We zetten hierbij in op samenwerking tussen de gemeente en inwoners.

Wat gaan we onder andere hiervoor doen?

- We gaan diverse campagnes opzetten, denk hierbij aan een campagne omtrent het natuurvriendelijk inrichten en ecologisch beheren van particuliere percelen, het 'adopter' van gemeentegroen en het doneren van bomen bijvoorbeeld bij nieuwe inwoners of geboorte;
- We zetten in op vergroening van particuliere terreinen;
- We zetten in op voorlichting over ecologisch beheer en natuurvriendelijk inrichten;
- We zetten in op participatietrajecten bij de inrichting van de openbare ruimte;
- We zijn open in ons databeheer door kaarten openbaar te maken.

2.2 Vanwege de verwachte financiële situatie vanaf 2026 worden de gelden voor 2026 en 2027 voor incidentele middelen nog niet begroot, maar worden gedekt uit toekomstige middelen in de reserve vitaal buitengebied Boekel

Aangezien er in 2026 minder middelen vanuit het Rijk naar de gemeente komen, dienen we voorzichtig te zijn met financiële uitgaven. Daarom willen we de incidentele middelen die nodig zijn voor 2026 en 2027 bekostigen uit de toekomstige middelen van de reserve Vitaal Buitengebied Boekel. Op dit moment zitten er geen extra financiële middelen in deze reserve, deze zijn volledig gebruikt voor dit uitvoeringsprogramma. De verwachting is echter dat de reserve zich dermate vult dat wij de bedragen die benodigd zijn voor 2026 en 2027 met deze reserve kunnen betalen en er in 2026 en 2027 geen extra financiële middelen benodigd zijn. Mocht de reserve niet voldoende toereikend zijn schuiven de projecten op naar een later moment waarin we de middelen weer hebben, dit is echter niet de verwachting.

3.2. Om de kwaliteit van onderhoud te waarborgen dienen de structurele middelen verhoogd te worden op de posten 'boomverzorging' en 'correctief groenonderhoud'.

Het budget boomverzorging willen we met € 15.000 verhogen (huidig budget: € 90.000). Met de aanplant van bomen van de afgelopen jaren en de aanplant die we met dit programma gaan uitvoeren is een budget verhoging noodzakelijk. Denk hierbij aan extra onderhoud en inboet, maar ook uitval en vervanging van het ouder wordende bomenbestand. Daarnaast dienen we in ons huidige onderhoudsbudget ook rekening te houden met indexeringen, die hierin verwerkt zijn.

De verhoging op het correctief groenonderhoud bedraagt € 11.000 (huidig budget: € 39.000). Dit stelt ons nog meer in staat om plantsoenen om te vormen en klimaat adaptief in te richten. Daarnaast zijn hier ook indexeringen van toepassing, die hierin verwerkt zijn.

Kantttekeningen

Aan elk programma met actiepunten zitten kantttekeningen. Voor dit programma is de verwachting dat er niet veel kantttekeningen zullen zijn, maar u kunt rekening houden met het onderstaande:

- Er is een uitgebreid participatietraject doorlopen, waardoor het kan voorkomen dat niet alle gewenste plannen zijn opgenomen. De wensen zijn, indien nodig, wel gecommuniceerd met de collega's van de betreffende beleidsterreinen.
- Het budget wordt gevraagd voor een langere periode. Situaties kunnen veranderen binnen die tijd om allerlei redenen. Ook kan het zijn dat blijkt dat bepaalde projecten niet uitvoerbaar zijn of juist groter worden door nieuwe kansen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het aankopen van meer potentiële bosgebieden dan voorzien of doordat een subsidieregeling niet meer geldig is. Bij de opstelling van dit programma is bewust nagedacht over de financiële wijzigingen die vanaf 2026 zullen plaatsvinden en we hebben hier een passende oplossing voor gevonden zoals u heeft kunnen lezen in paragraaf 2.2

Financiën

Een gedeelte van het benodigde budget kan betaald worden uit bestaande bestemmingsreserves. In de bijlage (bijlage 2 Financiële paragraaf uitvoeringsagenda) staat per actie uitgewerkt hoe deze gefinancierd gaat worden.

Het programma Groen bestaat uit 2 onderdelen: beleid (incidentele middelen) en beheer (structurele middelen).

Beleid (incidentele middelen)

	Niet begroot	Vitaal Buitengebied Boekel (VBB)	Herplant vergoeding	Cofinanciering - naar verwachting en indien bekend*
2025	176.500	141.000	123.000	572.000
2026	35.000			
2027	35.000			
2028	0			
2029	0			
Totaal	246.500	141.000	123.000	572.000

* De cofinanciering is een inschatting en niet alle bedragen zijn meegenomen. Met cofinanciering bedoelen we subsidiemogelijkheden en financiering van bijvoorbeeld regionale samenwerkingsverbanden zoals de RNOB. We streven ernaar om bij de uitvoering van projecten deze mogelijkheden optimaal te benutten. Aangezien dit een meerjarenplan betreft en subsidies vaak beperkt en onvoorspelbaar beschikbaar zijn, zullen de projecten op een strategisch moment worden uitgevoerd. Dit kan betekenen dat de planning van projecten wordt aangepast om beter aan te sluiten bij de beschikbare subsidieregelingen. Daarnaast zijn er projecten beschreven die door het RNOB gefinancierd worden maar de financiering is hiervan nog niet bekend, ook deze bedragen zijn nog niet verwerkt. De cofinanciering zal dus naar verwachting hoger uitvallen (mits subsidieaanvragen worden toegekend).

Voorstel betaling niet begroot geld (rood omkaderd):

	Niet begroot	Financiering
2025	176.500	Algemene middelen
2026	35.000	VBB *
2027	35.000	VBB *
2028	0	
2029	0	

* Zoals in 2.2 toegelicht wordt er geen extra budget begroot in 2026 en 2027. We willen de projecten betalen uit toekomstige middelen die voortvloeien uit de reserve Vitaal Buitengebied Boekel.

Beheer (structurele middelen)

	Kostensoort	Jaarlijkse bijdrage	Financiering
2025 - 2034	4382021 - Boomverzorging	15.000	Algemene middelen
2025 - 2034	4382043 - Correctief groenonderhoud	11.000	Algemene middelen

* Zoals in 3.2 toegelicht wordt er extra budget gereserveerd om de kwaliteit van onderhoud te waarborgen.

Effecten BTW-BCF-VPB

BTW is geen kostencomponent, dit declareren we, indien nodig, bij het BTW-compensatiefonds.

Participatie

Er heeft veel participatie plaatsgevonden om te komen tot dit programma. Het participatietraject bestond uit de volgende onderdelen:

- Integrale ambtelijke werksessie inclusief feedback op conceptplan. Betrokken afdelingen: beheer, buitendienst, duurzaamheid, gezondheid, ruimtelijke ordening en verkeer
- Een enquête voor onze inwoners en ondernemers
- Een presentatie incl. fietsroute met de gemeenteraad
- Een bewonersavond
- Een werksessie met IBN

- Reactie van de natuurorganisaties (stichting d'n Eik, Vogelwerkgroep Boekel – Venhorst en Stichting Bomen Boekel) op het eindconcept. De reacties hebben we daar waar mogelijk verwerkt

Alternatieven

Een alternatief zou zijn om geen budget vast te stellen of een ander budget vast te stellen. Dit betekent dat er geen uitvoering gegeven kan worden aan verschillende projecten en dus geen volledige uitvoering van het programma kan plaatsvinden. Ons advies is om dit niet te doen, omdat het programma tot stand is gekomen na gedegen onderzoek en inclusief een flink participatietraject.

Communicatie/publicatie

Naar aanleiding van het raadsbesluit zal er een persbericht worden opgesteld welke gedeeld zal worden via de gebruikelijke kanalen (Nieuwsblad Boekel-Venhorst-Huize Padua, Gemerts Nieuwsblad, gemeentelijke website, Inboekel). Ook zal het nieuwe programma geplaatst worden op de gemeentelijke website. In 2025 zal ook de eerste netwerkbijeenkomst plaatsvinden waar we de ondernemers en verenigingen nog kunnen bijpraten over dit programma.

Uitvoering/Vervolg

De beleidsmedewerker groen en toezichthouder groen zitten in het kernteam van dit programma. Zij pakken de kartrekkersrol voor de uitvoering van het programma. Dit team kijkt daarnaast per actie/project wie daarbij betrokken dienen te worden. Dit kunnen andere ambtenaren zijn, maar ook ondernemers of groepen vrijwilligers.

Elk jaar wordt het uitvoeringsprogramma kort geëvalueerd om te kijken of we nog op planning lopen en of alle plannen nog uitvoerbaar en haalbaar zijn. Indien er wijzigingen nodig zijn, zal dit vooraf met de betrokken wethouder afgestemd worden en waar nodig voorgelegd worden aan het college en/of de gemeenteraad.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Boekel.

De secretaris

De burgemeester

J.G. Marcic

C.J.M. van den Elsen

Bijlage(n)

1. Concept raadsbesluit
2. Financiële paragraaf uitvoeringsagenda programma Groen 2025 – 2034 'Natuurlijk Boekel'.
3. Programma Groen 2025 – 2034 'Natuurlijk Boekel'